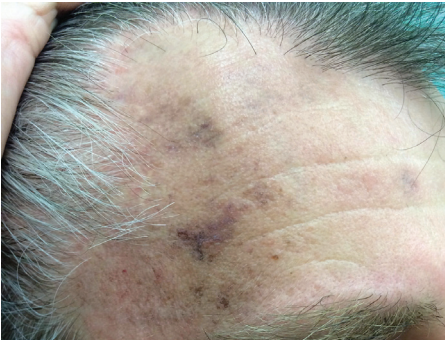

Obr. 1. Pozánětlivá pigmentace**Obr. 2.** Poléková pigmentace**Obr. 3.** Pigmentace po aplikaci tekutého dusíku**Obr. 4.** Pigmentace po aplikaci krému a UV záření

cytů (epidermální melanóza). Pokud dojde k poranění bazální vrstvy, dojde k uvolnění pigmentu melaninu a následnému zachycení makrofágy v papilární dermis (dermální melanóza nebo pigmentová inkontinence). Pozánětlivé skvrny se po zhojení nacházejí v místě původního projevu. Bývají zbarveny od světle hnědé po tmavě hnědou barvu a s působením UV záření mohou ještě více ztmavnout (1).

Melazma

Melazma nejčastěji vzniká během těhotenství nebo v období kojení a při užívání hormonální antikoncepce. Hnědé, často symetrické pigmentace na čele, tvářích nebo nad horním rtem. Někdy také označováno jako těhotenská maska. 10 % se ale vyskytuje u netěhotných žen a mohou být postiženy i muži. Melazma vzniká v souvislosti s UV zářením. Nadprodukce melaninového barviva je vysvětlována hyperfunkcí melanocytů (2). Kromě UV záření je rizikovým faktorem také autoimunitní onemocnění štítné žlázy nebo užívání některých léků. U žen někdy melazma probledává po porodu a po ukončení kojení. Během období těhotenství není doporučován pobyt na přímém slunci.

Popis případu

Pacientka, 38 let, se do ambulance dostala v říjnu 2022 pro pigmentaci na čele. První projevy se objevily v době 1. těhotenství ve 30 letech. Po porodu došlo k mírnému problednutí a s druhým porodem ve 33 letech se pigmentace zvýraznila. Používala různé depigmentační krémy z lékárny. Vzhledem k nedostatečnému efektu lokální terapie navštívila soukromou kliniku v Praze. Již po prvním ošetření došlo k mírnému zhoršení a v rámci korekce jí bylo nabídnuto druhé ošetření. Aplikace byla provedena s odstupem 2 měsíců. Po této druhé aplikaci se pigmentace zvýraznila. Jedno ošetření bylo provedeno v únoru a druhé v dubnu 2022. Klientka byla celkově zdravá, s ničím se neléčila, operace neměla. Klinický nález byl jasný, diagnóza melasma byla podpořena jak klinickým nálezem, tak anamnestickým údajem. Na našem pracovišti jsme doporučily odstranění pomocí chemického peelingu za použití 70% kyseliny glykolové v kombinaci s 30% kyselinou

citrónovou. Ošetření probíhalo v intervalech po 3 týdnech. Celkový počet ošetření 4. Mezi peelingsy byl doporučen krém na sjednocení pleti a sérum s obsahem vitamínu C a niacinamidu. Po ukončení terapie bylo doporučeno pokračovat v aplikaci dermokosmetiky a fotoprotekce kůže.

Léčba pigmentací

Odstranění pigmentací bývá často velmi náročné a dlouhodobé. Vždy je důležitá správná diagnostika. Někdy stačí první pohled lékaře a zná diagnózu, jindy je potřeba udělat též bioptické vyšetření z kůže. Pigmentace mohou být uloženy pouze epidermálně nebo dermálně. Při epidermálním uložení výsledek ošetření bývá pěkný a léčba je efektivní. Epidermální lokalizaci lze určit Woodovou lampou nebo histologickým vyšetřením. Základem léčby je nutnost používání krémů s SPF faktorem, doporučeny jsou především přípravky s minerálními faktory. Nejnižším faktorem je použití SPF 30. Přípravky by měly obsahovat oxid zinečnatý nebo titaničitý.

V dnešní době mnoho firem nabízí své kosmetické produkty za účelem sjednocení pleti a problednutí projevů. V některých případech může být dermokosmetika dostatečující a někdy je potřeba kombinovat nejen lokální krémy nebo séra, ale také jiné metody ošetření. Krémy a séra s obsahem niacinamidu (vitamin B₃) jsou velmi prospěšné. Niacinamid si náš organismus nemůže vyrobit, proto je potřeba jeho dodání. Působí na regeneraci pokožky, opravuje poškozenou DNA a umí snižovat imunosupresivní účinek UV záření. Zpomaluje přenos melanozomů do keratinocytů. Další významnou látkou v boji proti pigmentacím je vitamin C. Jeho účinek je antioxidační, protizánětlivý a depigmentační. Pohlcuje volné radikály a chrání pleť před poškozením vzniklým v důsledku UV záření. Tlumí prozánětlivé cytokiny vzniklé v důsledku UV záření a inhibuje produkci PGE2 (prostaglandinů). Má vliv na difuzi melaninu, snižuje jeho vazbu na keratinocity (3, 4).

Účinná lokální terapie zahrnuje trojkombinaci: hydrochinon 2–4%, tretinoin 0,05–1% a kortikosteroid vyšší třídy.

Hydrochinon patří mezi látky s velmi dobrým bělícím účinkem. Hydrochinon depigmentuje pokožku blokováním enzymatické